

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

CXVI [i. e. CXVII]. An Votum, & Ligamen inhabilitent ad contrahendum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

AUTOR. I. Solo parentum consensu, inuitis liberis, fieri matrimonium nequit. Ideo Gen. 23. *Vocemus puellam, & inquiramus eius voluntatem.* Sic & Ius Canonicum. Sic **RATIO:** Quia eorum consensus requiritur, qui formam matrimonii pronunciant: *Ego te accipio in meam, meum.* Hæc enim falsa forèt absque consensu contrahentium.

II. Solo prolium consensu, in sciiis aut inuitis parentibus fieri matrimonium ratum valet; nec parentes seu Magistrat⁹ id irritare valet. **1.** Sic Esau, Gen. 26. duxit duas, & Gen. 28. duxit & tertiam: & tamen eas Scriptura vocat *Vxores*, nec inuiti parentes irritarunt. Iacob, Gen. 29 30. in sciiis parentibus legitime superinduxit tres alias, Tobias, cap. 7. in sciiis parentibus duxit Saram; nec Angelus eum monuit paterni consensus. **2.** Sic Ius Canonicum. **3.** Sic **RATIO:** Quia nihil Essentialium deest, non Ministri interio, non Materia, non Forma. Consensus autem plenus est, cui est arbitrii Libertas, & Maturitas consilii non necessaria: subiectio sub parentibus nil obstat, nec adimit libertatem arbitrii. **4.** Coniugium seruorum, inuitis Dominis, est firmum: ergo magis liberorum: ac tamen si Ius gentium induxerit seruitutem, impotens tamen fuit ad ius illud seruis adimendum. **5.** Lutherani volunt Consummatum valere, ut *Luth. Melanch.* at copula nec addit prudentiam, nec eximit à patria potestate: ergo solum arbitrium eorum sufficit. Deinde; si iure fuit consummatum; ergo & iure contractum fuit: Si non iure consummatum fuit; ergo nec iure potest irritari. Nec stuprum Virgini factum, efficit matrimonium: *Exod. 22.*

II. Proles in sciiis vel inuitis parentibus, sine iusta & rationabili causa contrahentes, peccant, ut inobedientes, nisi parentes iniuste resistent. Quia horum est liberis prospicere; ut, Gen. 24. Abraham Isaac. Exo. 34. Patentibus præcipitur: *Filiam tuam non dabis filio eius Cananæ.*

Dico Ad I. Gropperus loquitur de clandestino matrim. facto in sciiis parentibus, & Ecclesia; idque malè negat esse Sacramentum; non negat tamen esse matrimonium. Et Groppero vni omnes opponimus Theologos præcos & novos.

Ad II. Ista probant, liberos sic contrahendo peccare; non autem non fieri matrimonium verum. Deus verò est autor matrimonii, cuius adest materia, forma, & minister, cum intentione prolis gignendæ. &c. Ac licet non adfit autor Deus ex parte contrahentium cum peccato, adest tamen iusto contractui & Sacramento. Quartum verò præceptum est ad mores formandos, non ad Sacramenta ministranda. In *Deut.* & *Exod.* agitur de futuro matrimonio, non de contracto. *Numer. 30.* agitur de impuberibus, quæ non plenum est iudicium. Media Matrimonii valent eò, ut sit gratum Deo; non ut sit ratum ac verum in se.

Ad III. Ius naturæ docet, ples debere subiici parentibus; non tamen ideo docet inualidum reddi matrimonium.

Ad IV. Iura Canonica militant contra Luthero-caluinianos. Vide *Bell. c. 20.*

QVÆSTIO CXVII.

An Votum, & Ligamen inhabilitans ad contrahendum?

LVTHÉRVVS, l. cap. Bab. c. de matr. Ligamen Sponsaliorum dirimit sequens cum alio matrimonio, iure diuino.

SVA-

SVADET istis. 1. Qui Sponsalia contraxit, iam non est sui iurū; Ergo non potest se alteri dare. 2. Deum Prohibet, ne quis in negotio fratrem circumueniat; quod seruandum est supra omnes humanas traditiones. 3. Si Votum Religionis facit alienum; cur non etiam fides data & accepta? Cum hac sit præcepti, & fructus Sp. sancti, Gal. 3. Illud autem arbitrii humani. 4. Licet uxori virum suum repetere, voto religionis nil obstante facto. Ergo & sponsa suum sponsum repetere licet, etiam copulā secutā cum alia.

AUTOR. Simpliciter inhabilitant ad matrimonium quatuor: *Votū solenne*, *Ordo sacer*, *Ligamen cum vxore ducta*; & *Impotentia coeundi*. At *Votū simplex Continentiæ* impedit contrahendum; Quia est licitum, *Ecl. 5 Deut. 23*, *Si quid vouisti Deo, ne moreris reddere*. at reddi nequit in matrimonio: Ergo factum licitè, seruandū est debitè; impeditq; cōtrahendum. 2. Quia *Votum simplex* nō facit statum certū, nec mutat: vnde nec ad id seruandū cogi potest per viā iudicii, sed per modū correctionis. Vide *supr. p. 2. q. 60. 61. & c.* Et in *Antichristop. 2. q. 27. & p. 3. q. 46.* II. *Votum simplex* non dirimit Matrimonium post id contractū: id quod nobis assentiuntur aduersarii. Quia non transfert dominium sui in alium; vnde se alteri donans, ratè donat, Quò magis post sponsalia cōtrahi cum altero potest; licet peccetur. III. *Volū Solenne* Dirimit Matrimonium post votu cōtractum. Quia sic antiqua *Concil. Toletanum I. Can. 16. an. 400. celebratū. Chalcedonense Generale*, & plura deinceps vsq; ad *Tridentinum*. 2. Sic & *Decreta Pontificum*; vt an. 385, *Siricius epist. 1. c. 6. an. 402. Innocentius l. ep. 2. c. 12. Gelasius. & c.* 3. Sic *Patres. S. Cyp. l. 1. epist. 11. & c.* IV. *Matrimonium* dirimitur à *voto solenni præcedente*; idque iure diuino, naturali, & Ecclesiastico. Quia *Votū solenne* est sui traditio de præsentī in perpetuum obsequium Christi; differtq; à simplice

voto, vt matrimonium à sponsalibus: At iure diuino & naturali dare nemo potest alteri, quod suum non est. Negant tamē *Canonistæ & Scotus* sic differre vota illa; quòd S. Scripturis nequeat conuinci.

V. *Ecclesia* potuit iure positiuo statuere hoc impedimentum *Dirimens*: Quia iam olim id ita statuit in *Conciliis, Decretis, & Consensu S. Patrum*. 2. *Inhabilitare personas* ad matrimonium, non est mutare *Sacramenti essentiā*; *Declarare autem contractus legitimos* aut illegitimos, *personas habiles* vel *inhabiles*, proprium est *Ecclesiæ*: Nam *Luc. 10. Qui vos audit, me audit. Matt. 16. Tibi dabo Claves. & c. Ioan. vlt. Pasce oues meas*. 3. In *Veteri Testamento* præter ius diuinū & naturale erant *leges iudiciales & ceremoniales*; quas antiquauit *Christus*: itaq; & in *Ecclesia* præter ius diuinū & naturale oportuit esse *leges Ecclesiasticas*, Non minus quàm *Politiciæ* sunt de actib⁹ humanis: *Matrimonium* verò est cōtractus ciuilis in *Sacramentalis*: vnde disponere de eo potius est *Ecclesiæ*, quàm *Politiciæ*. 4. Quia *uouentes solenniter statum adeūt altiorē*; à quo ad inferiorem reuerti absurdum est; quin & scandalosum *professionem publicā publicè infringere*: Quare *subiectos Ecclesiæ hæc cogere ad votum reddēdu potest*; arcereq; à cōtrario.

DICO AD I. *Desponsatio* non est donatio vlli facta; itaq; relinquit hominē sui iuris. II. *Peccat post sponsalia contrahens cum alio*; contractum tamē non dirimit. AD III. *Vouere, & Desponsare* est cuiq; liberum: at *Votum seruatu est necessarium*, ob statum: *Desponsatio autem nō seruata inducit peccatum*; non tamen ideo dirimit contractum insolubilem. AD

AD IV. Vxor repetit, quod habet proprium: sponsa verò nondum possedit.

QVÆSTIO CXVIII.

Impediantur, an Dirimantur Matrimonia per Crimen, & Disparitatem cultus?

LUTHERVS in *Capt. Babyl. Melanch. in Locis. &c.* carpunt Ecclesiam, quod adulterium cum homicidio ponant esse impedimentum dirimens matrimonium subsecutum. Quia Dauid, 2. Reg. 11. duxit Bersabæam post adulterium & homicidium.

AVTOR. Qui aliam adulterat, postea cum ea contrahens, habet impedimentum, dirimens contractum matrim. Item, qui viuo compare sibi spōdet matrimonium. Item qui coniugem alterius occidit, vt alteri nubat. Quia sic sanxerunt Concilia, & Papæ.

DICO AD Dauid: Quia hoc impedimentum est de solo iure Ecclesiastico, non diuino: ideo non impediēbat contrahendum, nec dirimebat contractum. Neque forsam iam nunc dirimeret; quia Bersabæa vt cōsensit in adulteriū, non tamen in homicidiū, vt de quo nesciuit.

II. LUTHERVS *ibid.* Cultus disparitatem negat dirimere aut impedire matrimonium fidelis cum infideli seu non baptizato, seu baptizato. Quia Deus id non prohibuisse legitur: nisi Monica nuplit infidei. Melancthon in *Locis* ait, bono id animo ab Ecclesia prohibetur; sed velle minus rigidè obseruari.

AVTOR. I. Fideli cum infideli aut heretico cōtrahere nō licet. 1. Sic Scriptura in *Antichristo* p. 3. q. 46. 2. Sic Concil. Chalcedonense, an. 541. Agathense anno 506. &c. 3. Sic Patres, Tertull. Amb. August. 4. *Ratio*. Quia id multa affert incommoda, vt periculū apostatadi: at Eccl. 3. *Qui amat periculū, peribit in illo*: discordia, scandalum, prolis educio mala. &c.

II. Cōtractum tamen tale nō est irritum iure vllō Dei, naturæ, aut Ecclesiæ. Nam, etsi 1. *Cor.* 7. permittatur discessio fideli, ab infideli nolēte conuerti; tamen cōtrahere nō prohibetur cum tali in spe

conuersionis. 1. Quia id nō tollit omnino fidē matrimonij, etsi quodam modo impediāt. 2. Sic Iacob duxit idololatras, Ioseph Ægyptiā, Moyse Æthiopiā, Esther Assuerum, Salomon alienigenas, Dauid filiam regis Gessur. 2. *Reg.* 3. Monica infidelem. &c.

III. Idem tale Matrimon. non est etiam impedimentum Dirimens vllō iure Diuino positiuo. Nā illa: *Tantum in Domino*; Et, *Nolite iugū ducere cum infidelibus*; probant solum Matrimon. non esse contrahendum. nō autem, quod sit irritum. Irritatio proinde, 1. *Esdra* 9. 10. facta fuit iudicialis, nō naturalis; ideo lex vetus talia matrimonia cum infidelibus vetabat, facta, nō irritabat. Idē de Cult^o disparitate est iudiciū; factū tenet; etsi fieri vetetur.

IV. Matrimonium fidelis cum nō baptizato infideli est irritum, ex more Christiano, vim legis obrinēte. Sic n. iam ab 400. annis habitum est in Ecclesia 4. d. 9. Gratian^o 28. q. 1. Theologi & Canonistæ. *Dispensare* tamē Papa potest, cum non sit præceptum vel diuinum, vel naturale.

DICO AD Lutherum & Melancthonem, &c. Exēpla legis naturæ, aut Mosæicæ nil præscribunt hac in re Christianis: quia *Vel* nō faciebant in legē naturæ; *Vel* conuertebantur infideles; *Vel* apertè redarguuntur, vt Salomon; *Vel* ignorantia, & consuetudine praua excusantur.

QVÆSTIO CXIX.

Quota Cognatio Impediat, Dirimatue Matrimonium; & quo Iure.

I. WICLEVS 4. *Trialogi.* c. 20. Cognatio in primo gradu recto solum, non in transuerso prohibet vt fratres & sorores inire matrimonia possint licita; teste Th. Wald. tom. 2. de *Sacram.* c. 134.

II. LUTHERVS in *Capt. Babyl. &c.* Bucerus in *Mat.* 19. Solos cognationis gradus, *Leuitici* cap. 18. expressos, prohiberi, primum & secundum; ceteros, vt confictos, reiciendos.